

BABYOR NI HABAKKUK

Murung'agen e Re Ke Babyor Ney

Habakkuk ni profet e yoloy e thin ko re ke babyor ney ni gonapan 700 e duw u m'on ndawori yib Kristus ko ngiyal' ni yu Babylonia e reb e nam nib gel. I kireban' Habakkuk ni bochan e rib gel e kireb ni be tay yu Babylonia ngak e girdi' ni kab yal'uw e ngongol rorad ngak yu Babylonia, me fith ngak Somol ni ga'ar, "Ke di'in ma ke yag ni mu kadan'um rok e pi girdi' ney ndabiyag ni nge pagan'uy ngorad, ma yad ba kired? Lan owchem e kaygi Thothup ni nge guy e kireb ni yibe rin', ma dabiyag ni ngam par ngu'um guy e girdi' ni yad be ngongliy e tin de yal'uw. Ere mang ni kam th'ab gulungam kar pired ni yad be thang e pogofan rok e girdi' ni kabgel e mat'aw rorad ngorad?" (1:13) Me fulweg Somol ni bayi rin' e tin ke leamnag ko ngiyal' nike duwgiliy, machane chiney nge mada' ko ngiyal'nem e ga'ar, "Pi'in yad ba kireb e dab ra fosgad: ma pi'in yad bmat'aw e yad ra fos ni bochan e yad ba yul'yul' ngak Got" (2:4).

Tin ni kabay ko *Babyor ni Habakkuk* e ba yi'iy ni gechig ni bay yib ngak e girdi' nde mat'aw. Ma tungun e re babyor ney e ba meybil ni tay Habakkuk ni aram e be pining e sorok ngak Got, ma be yog ni yug be par nib pagan' ngak Got nde mutrug e n'en nra buch.

Gathon e Re Ke Babyor Ney

Gun'gun' ni i tay Habakkuk nge fulweg ni pi'
 Somol 1:1–2:4
 Gafgow ni aw ko pi'in dar mat'awgad 2:5–20
 Ba meybil rok Habakkuk 3:1–19

¹ Ba'aray e thin ni pi' SOMOL ngak Habakkuk ni profet.

Habakkuk ni gun'gun'nag ngak SOMOL e tin de mat'aw

² A SOMOL, uw n'umnigin nap'an ni thingar gu ning e ayuw mfin mu rung'ag lungug, ngam chuwegmad u fithik'e gafgow ni yibe tay ngomad?

³ Mangfan ni kam pageg ngguy e tiney e oloboch? Uw rogon ni ga be kadan'um ga be guy e pi kireb ney ni yibe rin'? Riya' nge modyargal e ke liyegneg, ma cham nge tugthin e ke fanay ga'ngin yang.

⁴ Motochiyel e ke waer ma kem'ay fan, ma daku-nir rin' e tin nib yal'uw. Tin nib yal'uw e ka ni pingeg nga bang, ke yan i aw ni girdi' ni kireb e kar gelgad ngak e pi'in yad ba mat'aw.

Fulweg ni pi' SOMOL

⁵ Me ga'ar SOMOL ngak e tirok e girdi', "Mu changargad ngak e pi nam ni yad bay u to'obmed i yan, mi gimed ra gin ko pin'en ni gimed ra guy. Bay gu rin' ban'en ni gimed ra rung'ag murung'agen ma dabi riyul' u wun'med.

⁶ Aram e nggu pi' gelngin yu Babylon, ni yad e girdi' ni tagan, ma yad ba'adag e cham. Bay ranod nga wuru' e nam rorad ni ngar m'aged e mael ngak yugu boch e nam ngar koled.

⁷ Bay un rus ngorad, ma yad e bay ur sunmiyed e tirorad e motochiyel.

8 “Pi os rorad e bmachreg ko gamanman ni *leopard*, ma kabgel e damumu w rorad ko gamanman ni *wolf* nike yib e bilig ngorad. Pi girdi'en e yan u os rorad e rabad u bang nib orel; tungun ay e pi os rorad e be ker e but'. Yad be ngolol nga but' ni bod e arche' ni *eagle* ni nge og ko n'en ni nge longuy.

9 “Salthaw rorad e bay ur gelgad i yan, ra yad be yib ma gubin e girdi' nike rus ngorad. Girdi' ni bay ra koled e yad pire' ni bod e yan' ndabiyag i the'eg.

10 Bay ur darifan niked e pi pilung, ma yad be minmin ngak e pi tolang. Dariy ba yoror nib gel ni fan ko mael nrayag ni nge talegrad, ya yad ra ubung e but' ko yoror riy ngar koled.

11 Yad ma wolguy daken e nam ni bod e nifeng mranod, pi pumo'on ney e gelingrad e kemang got rorad.”

Habakkuk niki gun'gun' bayay ngak SOMOL

12 SOMOL, ka nap'an ko tabolngin ni ga be par ni gur e Got. Gur e Got rog, ni gab thothup ma bay um par ndariy n'umnigin nap'am. SOMOL, ni Got rog nma yoror rog, kam mel'eg yu Babylon ma kam pi' gelngirad ya nge yag nra gechig niked gamad.

13 Ke di'in ma ke yag ni mu k'adan'um rok e pi girdi' ney ndabiyag ni nge pagan'uy ngorad ma yad ba kireb? Lan owchem e kaygi thothup ni nge guy e kireb ni yibe rin', ma dabiyag ni ngam par ngu'um guy e girdi' ni yad be ngongliy e tin nde yal'uw. Ere mang ni kam th'ab gulungam kar pired ni yad be thang e pogofan rok e girdi' ni kab gel e mat'aw rorad ngorad?

¹⁴ Ra di'in ma ga tay e girdi' ni yad bod e nig, ara ba ulung i chachangeg ni dariy be' ni be pow'iyrad?

¹⁵ Girdi' nu Babylon e yad ma kol e girdi' ko lam ni bod rogon ni yima kol e nig. Yad ma kolrad ko nug, ma yad be garusnag e felfelan' ni bochan e n'en ni kar koled ko nug!

¹⁶ Yad ma meybil ko pi nug rorad ma yad ma pi' e gamanman ni maligach ni fan ngay, ya nug rorad e be yagnag ngorad urngin e pin'en nib th'abi fel'.

¹⁷ Mog, ga be finey ni ngu'ur maruwelgad ko saydon rorad ndariy n'umngin nap'an, ngu'ur thirifed e pi nam u but' ma darir runguyed be'?

2

Fulweg rok SOMOL ngak Habakkuk

¹ Bay gu wan nga p'ebugul tafen e damit rog, mu gu son ngug gguy ko mang e bayi yog SOMOL ngog ni nggu weliy ngak e girdi', nge fulweg rok ngog ko tin kugog ngak nike kireban'ug ngay.

² Ba'aray e fulweg ni pi' SOMOL ngog, "Mu yoloy nga but' e pin'en ni kug dag ngom, ya nge mom nni be'eg.

³ Mu yoloy, ya dawori taw nga nap'an ni nge yib i m'ug. Machane ngal'an e be yib nib machreg, ma n'en kugog ngom e bay yib i m'ug. Bay mu learnag nib sowath ni be yib, machane ngam sonnag; ya ra yib i m'ug ko ngiyal' ni kug turguy, ma dabi sowath.

⁴ Ba'aray e thin rog ngom: 'Pi'in yad ba kireb e dab ra fosgad; ma pi'in yad bmat'aw e yad ra fos ni bochan e yad ba yul'yul' ngak Got.' "

Gechig ni nge aw ngak e pi'in ndar mat'awgad

⁵ Fla'ab e ma ban nigey. Girdi' ni yad ba chogow e yad ba tolngan' ma der gapas lanin'rad, yad bod e yam' ni yugu be fek e pogofan rok e girdi' ma der gaman u wan'. Aram fan ni yad be m'ag e mael ko pi nam i yan ngar koled.

⁶ Girdi' ko pi nam ni kan kolrad e bay u rogned e thin nib kireb ngak e re nam ni kar koled yad u fithik' e mael, ma yad be moning ngorad. Bayi lungurad, "Gimed be fek e pin'en ni gathi gimed e fanmed, machane bay yib e gechig ngomed! Uw n'umngin nap'an ni ngu'um pired ni be yo'or ban'en romed u daken e modyargal ngak e pi'in bay e malfith rorad ngomed ni ngar thanged?"

⁷ Gimed ra gin, gimed e pi'in kam koled boche e girdi' ko mael, ma kam awgad nga fithik' e malfith, ma bay ni gelfen ngomed ni ngam pi'ed e ris riy. Pi to'ogor e bay rabad mu um t'on gad. Bay ra giliw nigned gimed!

⁸ Pire' e nam ni kam giliw nigned e girdi' riy, ma chiney e pi'in kar mageygad e bay ra giliw nigned gimed, ni bochan e pogofan ni um thanged nge gafgow nrrib gel ni ka'um ted ngak e girdi' nu fayleng nge pi binaw riy.

⁹ Bayi aw e gechig ngomed! Kam yo'or nigned ban'en rok e girdi' u tabinaw romed ko pin'en ni mfeked u fithik' e yargal, ma kam guyed rogon ni ngi i par e tabinaw romed ndabi buch ban'en rok e girdi' riy!

¹⁰ Machane luguy romed e ke girengiy e tamra' nga daken e tabinaw romed; kam girngiyed e

gafgow nga dakenmed ni bochan e kam kireb nigid bo'or e nam.

¹¹ Mus ko malang ko rungrung ni bay ra tolulgad nib togopluw ngomed, me yan i kumong ringan nga tan e chig ko naun.

¹² Bay yib e gechig ngomed! Kam sunumiyed ba binaw nga daken e kireb ni gimed be ngongliy, kam fal'eged rogon urngin ban'en riy u daken e pogofan ni gimed be thang.

¹³ Pi nam ni kam koled e ke aw porowrad ko maruwel nib m'ay fan, ya urngin e pin'en ni kar ngongliyed e yibe guy nike yik' be yan e daramram riy ngalang. I SOMOL ni Gubin ma Rayag Rok e ke rin' e ren'ey.

¹⁴ Bayi sug e fayleng ko tamilangan' ni bay nnang felngin nge maluplup'en SOMOL ni bod feni sug e regur ko day.

¹⁵ Bay yib e gechig ngomed! Fithik' e damumuw romed e mu tamra' nigid mi gimed darifannag e girdi' u to'obmed i yan; gimed tapgin ma yad be thigthig i yan ni bod be' nike balyang ko rrum.

¹⁶ Bay mu tamra'gad ma dab kun tay famed. Gimed e bay mu unumed ngu'um thigthiggad. I SOMOL e bayi pi' ngomed e kap ko gechig ngam unumed e n'en ni ba' riy, ma tayfan ni yibe tay ngomed e bayi thil ngan darifan nagmed.

¹⁷ Kam th'abed fa yu chuwo' i gek'iy nu Lebanon, ma chiney e bay ni th'abmed u but'. Kam li'ed e gamanman ni immoy riy, ma chiney e gamanman e bayi k'ar marus ngomed. Ra buch e ran'ey ni bochan e pogofan ni um thanged nge gafgow ni kam ted ngak e girdi' nu fayleng nge pi

binaw riy.

¹⁸ Mang e yira fanay ba liyos ngay? Ya kemus ni ban'en ni pa' e girdi' e ni ngongliy ngay, ma dabiyag rok ni nge weliy ngom e tin riyul'. Mang e n'en ni bfel' nrayag ni rin' ngak e en ni toy nra pagan' ngay, ni ba got ni mus ko numon ma dabiyag rok!

¹⁹ Bay yib e gechig ngomed! Ma lungumed ngak bangi ren, "Mu od!" ara ngak ba malang, "Mu sak'iy!" Gur rayag rok ba liyos ni nge tamilangeg nem u ban'en? Ra manga kan ing ko gol nge silber, machane dariy e yafos u fithik'.

²⁰ ISOMOL e bay u lan e Tempel rok nib thothup; gubin e girdi' nu fayleng ma nge th'ab gulungan u p'eowchen.

3

Meybil rok Habakkuk

¹ Ba meybil ni tay Habakkuk ni profet.

² A SOMOL, kug rung'ag e n'en kam rin',
 ma ke balyang an'ug ngay.
 Kkum rin' bayay ko ngiyal'ney
 fapi maang'ang ni um rin'.
 Yugu ra kam damumuw, ma ngar mu runguymad.

³ Got e be yib u Edom;
 Got nib thothup e be yib ko yochi burey u
 Paran.
 Rama'en ni be galgal e ke sug nag lanelang;
 fayleng e ke sug ko pi lam ni be pining e sorok
 ngak.

⁴ Be yib ni yow ram'en e uluch;

- be matmat e tamilang u pa',
 aram e gin bay gelngin riy ni be par nib mith.
- ⁵ Ke l'oeg e liliy ke yib ni be m'on rok;
 ma ke non ngak e yam' ni nge lek.
- ⁶ Ra tal, me rur e fayleng;
 ra sap, me t'on e pi nam.
 Fapi burey nike kakrom e ke puth;
 ma yochi burey nike kakrom e ke aw nga but',
 ni fa yochi burey ni i yan u daken kakrom.
- ⁷ Kug guy e girdi' nu Kushan ni kar rus gad;
 ma girdi' nu Midian e yad be t'on.
- ⁸ SOMOL mog, pi lul' e kar k'aringed e puwan'
 ngom?
 Mog, day e ke k'aring e damumuw ngom?
 Kam af nga daken e manileng ka mub;
 manileng ni yoko' e *chariot* rom,
 ni fa'an mu gagiyeagnag e tirom e girdi' ngar
 gelgad.
- ⁹ Mu fal'eg rogom ni ngam maruwel ko gat'ing
 rom,
 tafeng e gat'ing rom e sug nag gan e gat'ing.
 Uluch rom e tareg e fayleng.
- ¹⁰ Fa'ani guyem e pi burey miyad durru';
 me map' e ran u lanelang nga but'.
 Me chub lingan e ran u tan e but',
 me puw e n'ew rorad nge tolang.
- ¹¹ Nap'an ni mat ram'en gan e gat'ing rom ni thay
 nib machreg,
 me galgal e sarey rom,
 me tal e yal' nge pul u tagil'.
- ¹² Ma ga yan u fayleng ni kam damumuw;

ma ga yot'yot' e pi nam nga but' u fithik' e
damumuw rom nib gel.

13 Ma ga yan ni ngam ayuweg e girdi' rom u pa' e
to'ogor,

ni ngam ayuweg fare pilung ni gur e mmel'eg.
Kam li' e en ni be yog e thin rok e girdi' ni kireb,
ma kam thang owchen e tirok e girdi'.

14 Pi gan e gat'ing rom e aw ngak e en tagafaliy e
salthaw rok

ko fa ngiyal'nem nrabad ni bod ba yoko' ni
ngar weregged gamad,

ni yad be migrig ni bod e pi'in yad ma chuchuy
nga but' e pi'in gafgow ni yad be rin' nib
mith.

15 Pi os rom e i yot'yot' lan e day,
me cham e day me m'ag e wuth daken e day.

16 Gu rung'ag e pin'ey ni gubin, mu gu t'on;
me da'da' dap'il'ugunag ko marus.

Me m'ay yileg,
me m'ing e bug u eg.

Bay gu sonnag u fithik' e gumaen' e ngiyal' ni bayi
taw ngay

me gechnag Got e pi'in kar maelgad ngo-
mad.

17 Yugra yan i par ndariy wom'ngin e gek'iy ni *fig*,
ma dariy wom'ngin e *grape*;

Yugra de k'uf e gek'iy ni *olive*,
ma de k'uf e *grain*;

mus nra yim' urngin e saf,
ma yugra par tafen e garbaw ndakuriy e gar-
baw riy;

18 ma kug ra par ni gub felfelan'

ni bochan e SOMOL ni Got e ir e be ayuweg-
neg.

- 19 I SOMOL ni Th'abi Tolang e ma pi' gelngig.
Ir e ma machregnag tungun eg ni bod ba
gamanman ni *deer*,
me teg ni dabi buch ban'en rog u daken e pi
burey.

Bible Ni Thothup
The Holy Bible in the Yapese language of the
Federated States of Micronesia

Copyright © 2007 Bible Society of Micronesia

Language: Yapese

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

    You include the above copyright and source information.

    You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-12-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

37b6628b-b71d-5df3-af33-fc1d4dd69788